

Ehec - rådgivning, information och samverkan 2025

Bakgrund

Ehec är en variant av E. coli-bakterier som kan finnas i tarmen hos idisslare som kor, får och getter och kallas då ibland för stec. Stec ger inga symptom hos djuren, men bildar gifter som kan göra människor sjuka och i vissa fall leda till allvarlig sjukdom.

När en smittskyddsläkare misstänker att ehecsmitta hos människa kommer från en djurgård kontaktar smittskyddsläkaren länsveterinären. Länsveterinären kontaktar djurhållaren och informerar om åtgärder som kan vidtas för att minska smittriskerna. Länsveterinären meddelar också Jordbruksverket. Om det finns en stor risk för att fler människor kan smittas sker en obligatorisk provtagning av besättningen. Om det inte är en stor risk för att fler människor kan smittas erbjuds provtagning av besättningen, men djurhållaren kan då välja att avstå provtagning. Ehec/stec kan finnas i besättningen även om ehec/stec inte påvisats vid en provtagning. Oavsett provtagning och provsvar kan djurhållaren därför välja att få rådgivning.

Gård & Djurhälsan har arbetat med gårdsnära frågor kring ehec under många år och har unik kompetens kring rådgivning avseende ehec. Under de senaste åren har Gård & Djurhälsan tagit fram en ny rådgivningsmodell för besättningar drabbade av ehec. I den nya modellen får djurhållaren upp till två gårdsbesök med gårdsanpassad rådgivning av veterinär för att minska risken för smitta till människor samt råd om hur man kan arbeta för att smittan ska försvinna från besättningen. Andra viktiga delar i det förebyggande arbetet är information till djurhållare om relevanta smittskyddsåtgärder på gård och om åtgärder för att minska risken för spridning till människor. Något som Gård & Djurhälsan arbetar aktivt med.

Resultat och Diskussion

Information om ehec på Gård & Djurhälsans webbplats har uppdaterats, sökordsoptimerats och tillgänglighetsanpassats under 2025. Tryckta rollups har tagits fram som använts vid mässor och kurser under året.

Ett interaktivt studiebesök med 25 deltagare gjordes på en mjölkgård där deltagarna fick vara aktiva i att bedöma risker (Mentimeter) och tillsammans hitta praktiska förslag på lösningar. Deltagarna visade ett tydligt engagemang under hela aktiviteten och bidrog aktivt i diskussionerna vid de olika stoppen under gårdsvandringen. Den interaktiva formen, där deltagarna först fick ta ställning till hygienrutiner och

2026-02-13

Sidan 2 av 2

smittrisker och därefter gemensamt diskutera lösningar, skapade goda förutsättningar för delaktighet och kunskapsutbyte.

Rådgivning har getts till djurhållare, anhöriga samt personal på två gårdar under 2025. De rådgivande veterinärerna har hållit rådgivningen synkroniserad genom att diskutera rådgivningen vid digitala möten samt sambesök.

Vid det årliga utvärderingsmötet tillsammans med SVA och Jordbruksverket presenterades årets aktiviteter med utrymme för frågor och diskussion. En återkommande frågeställning var hur vi får fler humankopplade gårdar att ta emot rådgivning. Förslagen som framkom under mötet kommer att följas upp under 2026.